

Convenția pentru salvagardarea patrimoniului cultural imaterial

Conferința generală a Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură, denumită în continuare UNESCO, întrunită în cea de a 32-a sesiune a sa, la Paris, în perioada 29 septembrie - 17 octombrie 2003,

Cu referire la instrumentele internaționale în materia drepturilor omului, în special Declarația Universală a Drepturilor Omului, din 1948, Pactul Internațional privind Drepturile Economice, Sociale și Culturale, din 1966, și Pactul Internațional privind Drepturile Civile și Politice, din 1966,

Luând în considerare importanța patrimoniului cultural imaterial ca fiind creuzet al diversității culturale și garant al dezvoltării durabile, așa cum a fost subliniat prin Recomandarea UNESCO asupra salvagădării culturii tradiționale și populare, din 1989, prin Declarația Universală a UNESCO asupra Diversității Culturale, din 2001, și prin Declarația de la Istanbul, din 2002, adoptată la a Treia Masă Rotundă a Miniștrilor Culturii,

Luând în considerare interdependența profundă care există între patrimoniul cultural imaterial și patrimoniul material cultural și natural,

Recunoscând că procesele de mondializare și de transformare socială, pe lângă condițiile pe care le creează pentru reînnoirea unui dialog între comunități, pot antrena, totodată, ca și în cazul fenomenelor de intoleranță, grave amenințări privind deteriorarea, dispariția și distrugerea patrimoniului cultural imaterial, în principal datorită lipsei resurselor pentru salvagardarea acestuia,

Conștientă de voința universală și de preocuparea comună privind salvagardarea patrimoniului cultural imaterial al umanității,

Recunoscând că comunitățile, îndeosebi comunitățile autohtone, grupurile și, în unele cazuri, indivizii, joacă un rol important în crearea, salvarea, protejarea și păstrarea patrimoniului cultural imaterial, contribuind astfel la îmbogățirea diversității culturale și a creativității umane,

Observând anvergura activității depuse de UNESCO în ceea ce privește elaborarea instrumentelor normative pentru protecția patrimoniului cultural, îndeosebi Convenția pentru Protecția Patrimoniului Mondial, Cultural și Natural, din 1972,

Observând în plus că în prezent nu există nici un instrument multilateral cu caracter obligatoriu vizând salvagardarea patrimoniului cultural imaterial,

Considerând că acordurile, recomandările și rezoluțiile internaționale existente privind patrimoniul cultural și natural trebuie îmbogățite și completate în mod eficace prin mijlocirea unor noi dispoziții referitoare la patrimoniul cultural imaterial,

Considerând necesitatea de a stimula conștientizarea, în special în rândul tinerelor generații, a importanței patrimoniului cultural imaterial și a salvagădării sale,

Considerând că se impune ca și comunitatea internațională să contribuie, împreună cu Statele părți la această Convenție, la salvagardarea acestui patrimoniu, în spiritul cooperării și ajutorului mutual,

Amintind programele UNESCO referitoare la patrimoniul cultural imaterial, mai ales Proclamația capodoperelor patrimoniului oral și imaterial al umanității,

Considerând rolul inestimabil al patrimoniului cultural imaterial ca factor de apropiere, de schimb și de înțelegere între ființele umane,

Adoptă, la 17 octombrie 2003, prezenta Convenție.

I. Dispoziții generale

Articolul 1: Scopurile Convenției

Prezenta Convenție are următoarele scopuri:

- a) salvagardarea patrimoniului cultural imaterial;
- b) respectarea patrimoniului cultural imaterial al comunităților, grupurilor și indivizilor care aparțin acestora;
- c) sensibilizarea, la nivel local, național și internațional, asupra importanței patrimoniului cultural imaterial și recunoașterii sale reciproce;
- d) cooperarea și asistența internațională.

Articolul 2: Definiții

În sensul prezentei Convenții,

1. Prin “patrimoniul cultural imaterial” se înțelege: practicile, reprezentările, expresiile, cunoștințele, abilitățile – împreună cu instrumentele, obiectele, artefactele și spațiile culturale asociate acestora -, pe care comunitățile, grupurile și, în unele cazuri, indivizii le recunosc ca parte integrantă a patrimoniului lor cultural. Acest patrimoniu cultural imaterial, transmis din generație în generație, este recreat în permanență de comunități și grupuri în funcție de mediul lor, de interacțiunea cu natura și istoria lor, conferindu-le un sentiment de identitate și continuitate și contribuind, astfel, la promovarea respectului față de diversitatea culturală și creativitatea umană. În sensul prezentei Convenții, va fi luat în considerare numai patrimoniul cultural imaterial compatibil cu instrumentele internaționale privind drepturile omului existente și cu exigențele respectului mutual între comunități, grupuri și persoane și de dezvoltare durabilă.

2. ” Patrimoniul cultural imaterial”, așa cum este definit la paragraful 1 *supra*, se manifestă îndeosebi în următoarele domenii:

- a) tradiții și expresii orale, incluzând limba ca vector al patrimoniului cultural imaterial;
- b) artele spectacolului;
- c) practici sociale, ritualuri și evenimente festive;
- d) cunoștințe și practici referitoare la natură și la univers;
- e) tehnici legate de meșteșuguri tradiționale.

3 . Prin “salvagardare” se înțelege: măsurile vizând asigurarea viabilității patrimoniului cultural imaterial, cuprinzând identificarea, documentarea, cercetarea, prezervarea, protecția, promovarea, punerea în valoare, transmiterea, în special prin intermediul educației formale și non-formale, precum și revitalizarea diferitelor aspecte ale acestui patrimoniu.

4. Prin “State părți” se înțelege: Statele care sunt legate prin prezenta Convenție și între care aceasta este în vigoare.

5 . Prezenta Convenție se aplică *mutatis mutandis* la teritoriile vizate de articolul 33, care devin părți la aceasta, în condițiile precizate în acest articol. Astfel, prin expresia “State părți” se înțelege în mod egal și aceste teritorii.

Articolul 3: Relație cu alte instrumente internaționale

Nici o dispoziție din prezenta Convenție nu poate fi interpretată ca:

a) modificând statutul sau reducând nivelul de protecție al bunurilor declarate ca aparținând patrimoniului mondial prin Convenția pentru Protecția Patrimoniului Mondial, Cultural și Natural, din 1972, la care un element din patrimoniului cultural imaterial îi este direct asociat; sau

b) afectând drepturile și obligațiile Statelor părți decurgând în virtutea unui alt instrument internațional privind drepturile de proprietate intelectuală sau utilizarea de resurse biologice și ecologice, la care acestea sunt parte.

II. Organele Convenției

Articolul 4: *Adunarea generală a Statelor părți*

1. Se înființează o Adunare generală a Statelor părți, denumită în continuare "Adunarea generală". Adunarea generală este organul suveran al prezentei Convenții.
2. Adunarea generală se întrunește în sesiune ordinară din doi în doi ani. Adunarea generală se poate întruni în sesiune extraordinară dacă așa hotărăște, sau la solicitarea Comitetului Interguvernamental pentru Salvagardarea Patrimoniului Cultural Imaterial ori a cel puțin o treime a Statelor părți.
3. Adunarea generală adoptă propriul regulament interior.

Articolul 5: *Comitetul Interguvernamental pentru Salvagardarea Patrimoniului Cultural Imaterial*

1. Se înființează pe lângă UNESCO un Comitet Interguvernamental pentru Salvagardarea Patrimoniului Cultural Imaterial, denumit în continuare "Comitetul". El este compus din reprezentanții a 18 State părți, aleși de Statele părți reunite în cadrul Adunării Generale la data intrării în vigoare a prezentei Convenții conform dispozițiilor articolului 34.
2. Numărul statelor membre în Comitet poate fi majorat la 24, din momentul în care numărul Statelor părți la Convenție ajunge la 50.

Articolul 6: *Alegerea și mandatul Statelor membre în Comitet*

1. Alegerea Statelor membre în Comitet trebuie să răspundă principiilor repartiției geografice și rotației echitabile.
2. Statele părți în Convenție, întrunite în Adunare generală, aleg Statele membre în Comitet pentru un mandat de 4 ani.
3. Totuși, mandatul a jumătate din Statele membre în Comitet alese în prima sesiune de alegeri este de numai doi ani. Aceste state sunt desemnate prin tragere la sorți la primele alegeri.
4. Din doi în doi ani, Adunarea generală procedează la reînnoirea a jumătate din Statele membre în Comitet.
5. Adunarea generală va alege, de asemenea, atâtea state membre în Comitet cât va fi necesar pentru a completa locurile vacante.
6. Un stat membru în Comitet nu poate fi ales pentru două mandate consecutive.
7. Statele membre în Comitet vor desemna, în calitate de reprezentanți, persoane calificate în diferitele domenii ale patrimoniului cultural imaterial.

Articolul 7: Funcțiile Comitetului

Fără a prejudicia alte atribuții care îi sunt conferite prin prezenta Convenție, funcțiile Comitetului sunt următoarele:

- a) promovarea obiectivelor Convenției, încurajarea și urmărirea îndeplinirii acestora;
- b) acordarea de consultanță de înaltă specialitate și formularea de recomandări cu privire la măsurile privind salvagardarea patrimoniului cultural imaterial;
- c) pregătirea și supunerea spre aprobarea Adunării generale a unui proiect privind utilizarea resurselor Fondului, în conformitate cu articolul 25;
- d) căutarea de modalități de suplimentare a resurselor proprii și să adopte, în acest sens, măsurile necesare, în conformitate cu articolul 25.
- e) întocmirea și supunerea, spre aprobarea Adunării generale a directivelor operaționale pentru punerea în practică a Convenției;
- f) examinarea, în conformitate cu articolul 29, rapoartele Statelor părți, și elaborarea unui rezumat destinat Adunării generale;
- g) examinarea cererilor înaintate de Statele părți și, în baza criteriilor de selecție obiective stabilite de Comitet și aprobate de plenul Adunării generale, să decidă:
 - i) înscrierea pe liste și propunerile prevăzute la articolele 16,17 și 18;
 - ii) acordarea de asistență internațională în conformitate cu articolul 22.

Articolul 8: Metode de lucru ale Comitetului

1. Comitetul răspunde în fața Adunării generale, căreia îi va da seamă cu privire la toate activitățile și deciziile sale.
2. Comitetul adoptă propriul Regulament interior cu majoritatea a două treimi din totalul membrilor săi.
3. Comitetul poate înființa, cu caracter temporar, organe consultative *ad hoc*, pe care le consideră necesare pentru îndeplinirea sarcinilor sale.
4. Comitetul poate invita la întrunirile sale orice organism de drept public sau privat, sau orice persoană fizică, cu competență recunoscută în diferitele domenii ale patrimoniului cultural imaterial, pentru a le consulta în probleme specifice.

Articolul 9: Acreditarea organizațiilor consultative

1. Comitetul propune Adunării generale acreditarea organizațiilor neguvernamentale cu competență recunoscută în domeniul patrimoniului cultural imaterial. Aceste organizații vor exercita funcții consultative pe lângă Comitet.
2. Comitetul propune, de asemenea, Adunării generale, criteriile și modalitățile acestei acreditări.

Articolul 10: Secretariatul

1. Comitetul este asistat de Secretariatul UNESCO.
2. Secretariatul pregătește întreaga documentație pentru Adunarea generală și Comitet, precum și proiectul de ordine de zi a întrunirilor, și urmărește punerea în executare a deciziilor lor .

III. Salvagardarea patrimoniului cultural imaterial la nivel național

Articolul 11: *Rolul Statelor părți*

Fiecare Stat parte trebuie să:

- a) ia măsurile necesare pentru asigurarea salvagădării patrimoniului cultural imaterial existent pe teritoriul său;
- b) în cadrul măsurilor de salvagădare prevăzute în paragraful 3 al articolului 2, să identifice și să definească diferitele elemente ale patrimoniului cultural imaterial existent pe teritoriul său, cu participarea comunităților, grupurilor și organizațiilor neguvernamentale cunoscute.

Articolul 12: *Inventarierea*

1. Pentru a asigura identificarea în scopul salvagădării, fiecare Stat parte va întocmi, în funcție de propria situație, unul sau mai multe inventare ale patrimoniului cultural imaterial existent pe teritoriul său. Aceste inventare se vor actualizate în mod regulat.
2. La prezentarea rapoartelor periodice în fața Comitetului, în conformitate cu articolul 29, fiecare Stat parte va furniza informații relevante cu privire la aceste inventare

Articolul 13: *Alte măsuri de salvagădare*

În vederea salvagădării, dezvoltării și punerii în valoare a patrimoniului cultural imaterial existent pe teritoriul său, fiecare Stat parte va face tot posibilul pentru:

- a) adoptarea unei politici generale pentru punerea în valoare a funcției patrimoniului cultural imaterial în societate și pentru a integra salvagădarea acestui patrimoniu în programele planificate;
- b) desemnarea sau înființarea unuia sau a mai multor organisme competente pentru salvagădarea patrimoniului cultural imaterial prezent pe teritoriul său;
- c) sprijinirea studiilor științifice, tehnice și artistice, precum și a metodologiilor de cercetare în scopul salvagădării efective a patrimoniului cultural imaterial, în special al patrimoniului cultural imaterial aflat în pericol;
- d) adoptarea măsurilor adecvate de ordin juridic, tehnic, administrativ și financiar, pentru:
 - i) sprijinirea înființării sau dezvoltării unor instituții care să asigure instruirea în gestionarea patrimoniului cultural imaterial, precum și transmiterea acestui patrimoniu prin intermediul unor forumuri și spații destinate reprezentării și exprimării sale;
 - ii) asigurarea accesului la patrimoniul cultural imaterial cu respectarea practicilor cutumiare care guvernează accesul la aspectele specifice ale acestui patrimoniu;
 - iii) crearea unor instituții de documentare în domeniul patrimoniului cultural imaterial și facilitarea accesului la acestea.

Articolul 14: *Educație, sensibilizare și consolidarea capacităților*

Fiecare Stat parte se va strădui ca, prin toate mijloacele adecvate:

- a) să asigure recunoașterea, respectul și punerea în valoare a patrimoniului cultural imaterial în societate, în special prin:
 - i) programe educative, de sensibilizare și de difuzare a informațiilor în rândul publicului, mai ales al tinerilor;

- ii) programe educative și de formare specifice în interiorul comunităților și grupurilor interesate;
 - iii) activități de consolidare a capacităților în domeniul salvărdării patrimoniului cultural imaterial, și în special în ceea ce privește gestiunea și cercetarea științifică; și
 - iv) mijloace neformale de transmitere a cunoștințelor;
- b) să informeze publicul cu privire la pericolele ce amenință acest patrimoniu, precum și cu privire la activitățile realizate în aplicarea prezentei Convenții.
- c) să promoveze educația privind protejarea spațiilor naturale și a locurilor importante pentru memoria colectivă, ca elemente indispensabile exprimarea patrimoniului cultural imaterial.

Articolul 15: Participarea comunităților, grupurilor și indivizilor

În cadrul acțiunilor de salvărdare a patrimoniului cultural imaterial, fiecare Stat parte se va strădui să asigure o cât mai largă participare posibilă a comunităților, grupurilor și, acolo unde este cazul, a indivizilor care creează, întrețin și transmit acest patrimoniu, și de a-i implica activ în gestionarea acestor activități.

IV. Salvărdarea patrimoniului cultural imaterial la nivel internațional

Articolul 16: Lista reprezentativă a patrimoniului cultural imaterial al umanității

1. Pentru asigurarea unei mai bune vizibilități a patrimoniului cultural imaterial, pentru conștientizarea importanței acestuia și pentru încurajarea unui dialog bazat pe respectarea diversității culturale, Comitetul, la propunerea Statelor părți interesate, va întocmi, va actualiza și va publica o Listă reprezentativă a patrimoniului cultural imaterial al umanității.
2. Comitetul va elabora și va supune spre aprobare Adunării generale criteriile de întocmire, actualizare și publicare a Listei reprezentative.

Articolul 17: Lista patrimoniului cultural imaterial care necesită salvărdare în regim de urgență

1. Pentru a adopta cele mai adecvate măsuri de salvărdare, Comitetul va întocmi, va actualiza și va publica o Listă a patrimoniului cultural imaterial care necesită salvărdare în regim de urgență, și va înscrie acest patrimoniu pe Lista de solicitări a Statului parte interesat.
2. Comitetul va elabora și va supune spre aprobare Adunării generale criteriile de întocmire, actualizare și publicare a acestei Liste.
3. În cazuri de extremă urgență - ale căror criterii obiective sunt aprobate de Adunarea generală, la propunerea Comitetului - acesta din urmă, cu consultarea Statului parte interesat, poate înscrie un element din patrimoniul aflat pe Lista menționată la paragraful 1.

Articolul 18: Programe, proiecte și activități pentru salvărdarea patrimoniului cultural imaterial

1. Pe baza propunerilor înaintate de Statele părți, și în conformitate cu criteriile stabilite de Comitet și aprobate de Adunarea generală, Comitetul va selecta periodic și va promova

proiecte, programe și activități cu caracter național, sub-regional și regional, în vederea salvagărdării patrimoniului considerat a reflecta cel mai bine principiile și obiectivele prezentei Convenții, luând în considerare nevoile speciale ale țărilor în curs de dezvoltare.

2. În acest scop, se vor primi, se vor analiza și aproba cererile de asistență internațională formulate de Statele părți, în vederea elaborării propunerilor menționate.

3. Comitetul va însoți aplicarea unor astfel de programe, proiecte și activități prin utilizarea celor mai bune practici, în funcție de modalitățile pe care le va determina.

V. Cooperarea și asistența internațională

Articolul 19: Cooperarea

1. În sensul prezentei Convenții, cooperarea internațională cuprinde în mod special schimbul de informații și de experiență, inițiative comune, precum și crearea unui mecanism de asistență pentru Statele părți în eforturile lor pentru salvagărdarea patrimoniului cultural imaterial.

2 Fără a încălca prevederile legislației naționale și dreptul și practicile cutumiere, Statele părți recunosc că salvagărdarea patrimoniului cultural imaterial este în interesul general al umanității și se angajează, în acest scop, să coopereze la nivel bilateral, sub-regional, regional și internațional.

Articolul 20: Obiectivele asistenței internaționale

Asistența internațională poate fi acordată pentru următoarele obiective:

- a) salvagărdarea patrimoniului imaterial înscris în List a patrimoniului cultural imaterial care necesită salvagărdare în regim de urgență;
- b) pregătirea inventarelor conform articolelor 11 și 12;
- c) sprijinirea programelor, proiectelor și activităților derulate la nivel național, sub-regional și regional de salvagărdare a patrimoniului cultural imaterial;
- d) orice alte obiective pe care Comitetul le va considera necesare.

Articolul 21: Forme de asistență internațională

Asistența acordată de Comitet unui Stat parte este reglementată de directivele operaționale prevăzute la articolul 7 și prin acordul avut în vedere la articolul 24, putând lua următoarele forme:

- a) studii referitoare la diferite aspecte ale salvagărdării;
- b) servicii oferite de experți și alte persoane cu experiență practică;
- c) formarea întregului personal necesar;
- d) elaborarea de măsuri normative sau altele asemenea;
- e) crearea și utilizarea infrastructurilor;
- f) furnizarea de echipament și de cunoștințe de specialitate;
- g) alte forme de asistență financiară și tehnică, incluzând, acolo unde e cazul, acordarea de credite cu dobândă mică și de donații.

Articolul 22: Condițiile în care se acordă asistență internațională

1. Comitetul va stabili procedura de examinare a cererilor pentru acordarea asistenței internaționale și va determina elementele pe care trebuie să le conțină, cum ar fi măsurile avute în vedere, intervențiile necesare și evaluarea costurilor.

2. În caz de urgență, cererea de asistență va fi examinată cu prioritate de către Comitet.
3. Pentru luarea unei decizii, Comitetul va efectua studiile și consultările pe care le va considera necesare.

Articolul 23: Cererile de asistență internațională

1. Fiecare Stat parte poate prezenta Comitetului o cerere de asistență internațională pentru salvagardarea patrimoniului cultural imaterial existent pe teritoriul său.
2. O astfel de cerere poate fi prezentată în comun de două sau mai multe State părți.
3. Cererea trebuie să cuprindă elementele de informare prevăzute în articolul 22. paragraful 1, împreună cu documentația necesară.

Articolul 24: Rolul Statelor părți beneficiare

1. În conformitate cu prevederile prezentei Convenții, asistența internațională acordată se realizează în baza unui acord între Statul parte beneficiar și Comitet.
2. Ca regulă generală, Statul parte beneficiar trebuie să participe, în limita resurselor proprii, la costurile măsurilor de salvagardare pe care le furnizează asistența internațională
3. Statul parte beneficiar va remite Comitetului un raport cu privire la utilizarea asistenței acordate pentru salvagardarea patrimoniului cultural imaterial.

VI. Fondul patrimoniului cultural imaterial

Articolul 25: Natura și resursele Fondului

1. Se creează "Fondul pentru salvagardarea patrimoniului cultural imaterial", denumit, în continuare, "Fondul".
2. Fondul este constituit ca fond de depozit, conform dispozițiilor Regulamentului financiar al UNESCO.
3. Resursele Fondului sunt formate din:
 - a) contribuțiile Statelor părți;
 - b) fonduri alocate cu această destinație de Conferința generală a UNESCO;
 - c) vărsăminte, donații sau legate care vor putea fi făcute de către:
 - i) alte state;
 - ii) organizații și programe din sistemul Națiunilor Unite, în special Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare, și alte organizații internaționale;
 - iii) organisme publice sau private, sau persoane fizice;
 - d) orice dobânzi produse de resursele Fondului;
 - e) produsul colectelor și încasărilor de la manifestările organizate în beneficiul Fondului;
 - f) toate celelalte resurse autorizate de Regulamentul Fondului pe care îl va elabora Comitetul.
4. Folosirea resurselor de către Comitet va fi decisă pe baza liniilor directoare formulate de Adunarea generală.
5. Comitetul poate să accepte contribuții și alte forme de asistență care să fie folosite în scopuri generale sau specifice, pentru proiecte speciale, cu condiția ca aceste proiecte să fi fost aprobate de către Comitet.
6. Contribuțiile aduse la Fond nu pot fi însoțite de nici o condiție politică, economică sau de altă natură care să fie incompatibilă cu obiectivele prezentei Convenții.

Articolul 26: Contribuțiile Statelor părți la Fond

1. Fără a renunța la orice altă contribuție voluntară complementară, Statele părți la prezenta Convenție se angajează să verse la Fond, cel puțin la fiecare doi ani, contribuții al căror cuantum, calculat după un procentaj uniform aplicabil la toate statele, va fi hotărât de Adunarea generală. Această hotărâre a Adunării generale va fi luată cu majoritatea Statelor părți prezente și votante, care nu au făcut declarația menționată la paragraful 2 din prezentul articol. Contribuția obligatorie a statelor părți nu va putea depăși, în nici un caz, 1% din contribuția lor la bugetul ordinar al UNESCO.
2. Totuși, orice stat la care se referă articolul 32 sau articolul 33 din prezenta Convenție poate, în momentul depunerii instrumentelor sale de ratificare, de acceptare sau de aderare, să declare că nu se consideră legat de prevederile paragrafului 1 al prezentului articol.
3. Un Stat parte la prezenta Convenție, care a făcut declarația menționată la paragraful 2 al prezentului articol, poate oricând să-și retragă respectiva declarație, notificând aceasta Directorului general al UNESCO. Totuși, retragerea declarației nu va avea efect asupra contribuției obligatorii datorate de acest Stat decât începând de la data deschiderii sesiunii următoare a Adunării generale.
4. Pentru ca acest Comitet să fie în măsură să-și prevadă operațiunile într-un mod eficace, contribuțiile Statelor părți la prezenta Convenție, care au făcut declarația menționată la paragraful 2 al prezentului articol, trebuie vărsate în mod regulat, cel puțin la fiecare doi ani, și nu vor trebui să fie inferioare contribuțiilor pe care ar fi trebuit să le depună dacă ar fi fost legate de prevederile paragrafului 1 al prezentului articol.
5. Orice stat parte la prezenta Convenție, care a întârziat cu plata contribuției sale obligatorii sau voluntare pentru anul în curs și pentru anul civil care l-a precedat, nu este eligibil în Comitet, această prevedere neaplicându-se la prima alegere. Mandatul unui astfel de Stat, care este deja membru în Comitet, va expira în momentul oricărei alegeri prevăzute la articolul 6 al prezentei Convenții.

Articolul 27: Contribuții voluntare suplimentare la Fond

Statele părți care doresc să verse contribuții voluntare pe lângă cele aflate sub incidența articolului 26 vor informa în cel mai scurt timp posibil Comitetul, astfel încât să-i permită să-și planifice activitățile în consecință.

Articolul 28: Campaniile internaționale de colectare de fonduri

În măsura în care este posibil, Statele părți își vor da concursul la campaniile internaționale de colecte organizate în beneficiul Fondului, sub auspiciile UNESCO.

VII. Raportările

Articolul 29: Rapoartele Statelor părți

Statele părți vor prezenta Comitetului, în forma și la termenele stabilite de acesta din urmă, rapoarte asupra dispozițiilor legislative, reglementărilor sau a altor măsuri luate pentru punerea în practică a prezentei Convenții.

Articolul 30: Rapoartele Comitetului

1. Pe baza activității sale și a rapoartelor Statelor părți menționate la articolul 29, Comitetul va prezenta un raport la fiecare sesiune a Adunării generale.
2. Raportul va fi adus la cunoștința Conferinței generale UNESCO.

VIII. Clauze tranzitorii

Articolul 31: Relația cu Proclamația capodoperelor patrimoniului oral și imaterial al umanității

1. Comitetul va include în Lista reprezentativă a patrimoniului cultural imaterial al umanității elementele proclamate „Capodopere ale patrimoniului oral și imaterial al umanității” înainte de intrarea în vigoare a prezentei Convenții.
2. Includerea acestor elemente în Lista reprezentativă a patrimoniului cultural imaterial al umanității nu va modifica în nici un fel criteriile pentru viitoarele înscrieri, în conformitate cu articolul 16, paragraful 2.
3. Nici o altă Proclamație nu va fi făcută după intrarea în vigoare a prezentei Convenții.

IX. Dispoziții finale

Articolul 32: Ratificarea, acceptarea sau aprobarea

1. Prezenta Convenție va fi prezentată spre ratificare, acceptare sau aprobare statelor membre ale UNESCO, conform procedurilor lor constituționale respective.
2. Instrumentele de ratificare, de acceptare sau de aprobare vor fi depuse la Directorul general al UNESCO.

Articolul 33: Aderarea

1. Prezenta Convenție este deschisă aderării oricărui stat care nu este membru al UNESCO, invitat să adere la ea de către Conferința generală a Organizației.
2. Prezenta Convenție este deschisă în mod egal și aderării teritoriilor care se bucură de autogovernare completă, recunoscute ca atare de Organizația Națiunilor Unite, dar care nu au accesat la independența deplină conform Rezoluției 1514 (XV) a Adunării generale și care au competență în problemele la care se referă prezenta Convenție.
3. Instrumentele de aderare se depun la Directorul general al UNESCO.

Articolul 34: Intrarea în vigoare

Prezenta Convenție va intra în vigoare după trei luni de la data depunerii celui de-al treizecilea instrument de ratificare, de acceptare, de aprobare sau aderare, dar numai pentru Statele care vor fi depus instrumentele respective de ratificare, acceptare, aprobare sau aderare la aceasta dată sau la o dată anterioară. Ea va intra în vigoare pentru orice alt Stat după trei luni de la depunerea instrumentului său de ratificare, acceptare, aprobare sau aderare.

Articolul 35: *Regimuri constituționale federative sau neunitare*

Prevederile care urmează se aplică Statelor părți la prezenta Convenție având un sistem constituțional federativ sau neunitar:

a) în ceea ce privește prevederile prezentei Convenții a căror aplicare necesită o acțiune legislativă a puterii legislative federale sau centrale, obligațiile guvernului federal sau central vor fi aceleași ca cele ale Statelor părți care nu sunt state federative;

b) în ceea ce privește prevederile prezentei Convenții a căror aplicare necesită o acțiune legislativă a fiecăruia din Statele, țările, provinciile sau cantoanele constitutive, care nu sunt, în virtutea sistemului constituțional al federației, obligate să ia măsuri legislative, guvernul federal va aduce, cu avizul său favorabil, respectivele prevederi la cunoștința autorităților competente ale Statelor, țărilor, provinciilor sau cantoanelor, pentru adoptare.

Articolul 36: *Denunțarea*

1. Fiecare din Statele părți poate denunța prezenta Convenție.
2. Denunțarea va fi notificată printr-un instrument scris depus la Directorul general al UNESCO.
3. Denunțarea va intra în vigoare la 12 luni de la primirea instrumentului de denunțare. Ea nu va modifica cu nimic obligațiile financiare asumate de Statul parte care face denunțarea, până la data la care retragerea intra în vigoare.

Articolul 37: *Funcțiile depozitarului*

Directorul general al UNESCO, în calitate de depozitar al prezentei Convenții va informa Statele membre ale Organizației, statele nemembre menționate la articolul 33, ca și Organizația Națiunilor Unite, asupra depunerii tuturor instrumentelor de ratificare, de acceptare, de aprobare sau de aderare, menționate la articolele 32 și 33, ca și asupra denunțurilor prevăzute de articolul 36.

Articolul 38: *Amendamente*

1. Orice Stat parte poate propune amendamente la prezenta Convenție, prin comunicare în scris, adresată Directorului general. Directorul general va transmite această comunicare tuturor Statelor părți. Dacă, în următoarele șase luni de la data transmiterii comunicării, cel puțin o jumătate dintre Statele părți răspund favorabil acestei cereri, Directorul general va prezenta propunerea la următoarea sesiune a Adunării generale, pentru discuții și eventuala adoptare.
2. Amendamentele se adoptă cu o majoritate a două treimi din a Statelor părți prezente și participante la vot.
3. Odată adoptate, amendamentele la prezenta Convenție sunt înaintate Statelor părți pentru ratificare, acceptare, aprobare sau adeziune.
4. Pentru Statele părți care au ratificat, acceptat, aprobat sau aderat la acestea, amendamentele la prezenta Convenție intră în vigoare la trei luni după depunerea instrumentelor la care se face referire în paragraful 3 al acestui articol, de către două treimi din Statele părți. În continuare, pentru fiecare Stat parte care ratifică, acceptă, aprobă un

amendament sau aderă la acesta, amendamentul intră în vigoare la trei luni după data depunerii de către Statul parte a instrumentelor de ratificare, acceptare, aprobare ori aderare.

5. Procedura stabilită în paragrafele 3 și 4 nu se aplică la amendamentele aduse la articolul 5, relativ la numărul Statelor membre în Comitet. Aceste amendamente vor intra în vigoare la data la care au fost adoptate.

6. Un Stat care devine parte a prezentei Convenții după intrarea în vigoare a amendamentelor în conformitate cu paragraful 4 al acestui articol și care nu manifestă o intenție diferită, este considerat:

- a) parte a prezentei Convenții așa cum a fost amendată; și
- b) parte a prezentei Convenției neamendate în legătură cu orice alt Stat parte care nu este obligat prin aceste amendamente.

Articolul 39: *Textele valabile*

Prezenta Convenție a fost redactată în limbile engleză, arabă, chineză, spaniolă, franceză și rusă, toate cele șase texte fiind în mod egal autentice.

Articolul 40: *Înregistrare*

În conformitate cu articolul 120 din Carta Națiunilor Unite, prezenta Convenție va fi înregistrată la Secretariatul Organizației Națiunilor Unite, la cererea Directorului general al UNESCO.

**CONVENTION
POUR LA SAUVEGARDE DU PATRIMOINE CULTUREL IMMATERIEL**

Paris, le 17 octobre 2003

Convention pour la sauvegarde du patrimoine culturel immatériel

La Conférence générale de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture ci-après dénommée "l'UNESCO", réunie à Paris du vingt-neuf septembre au dix-sept octobre 2003 en sa 32e session,

Se référant aux instruments internationaux existants relatifs aux droits de l'homme, en particulier à la Déclaration universelle des droits de l'homme de 1948, au Pacte international relatif aux droits économiques, sociaux et culturels de 1966 et au Pacte international relatif aux droits civils et politiques de 1966,

Considérant l'importance du patrimoine culturel immatériel, creuset de la diversité culturelle et garant du développement durable, telle que soulignée par la Recommandation de l'UNESCO sur la sauvegarde de la culture traditionnelle et populaire de 1989, par la Déclaration universelle de l'UNESCO sur la diversité culturelle de 2001 et par la Déclaration d'Istanbul de 2002 adoptée par la troisième Table ronde des ministres de la culture,

Considérant la profonde interdépendance entre le patrimoine culturel immatériel et le patrimoine matériel culturel et naturel,

Reconnaissant que les processus de mondialisation et de transformation sociale, à côté des conditions qu'ils créent pour un dialogue renouvelé entre les communautés, font, tout comme les phénomènes d'intolérance, également peser de graves menaces de dégradation, de disparition et de destruction sur le patrimoine culturel immatériel, en particulier du fait du manque de moyens de sauvegarde de celui-ci,

Consciente de la volonté universelle et de la préoccupation partagée de sauvegarder le patrimoine culturel immatériel de l'humanité,

Reconnaissant que les communautés, en particulier les communautés autochtones, les groupes et, le cas échéant, les individus, jouent un rôle important dans la production, la sauvegarde, l'entretien et la récréation du patrimoine culturel immatériel, contribuant ainsi à l'enrichissement de la diversité culturelle et de la créativité humaine,

Notant la grande portée de l'activité menée par l'UNESCO afin d'établir des instruments normatifs pour la protection du patrimoine culturel, en particulier la Convention pour la protection du patrimoine mondial, culturel et naturel de 1972,

Notant en outre qu'il n'existe à ce jour aucun instrument multilatéral à caractère contraignant visant à la sauvegarde du patrimoine culturel immatériel,

Considérant que les accords, recommandations et résolutions internationaux existants concernant le patrimoine culturel et naturel devraient être enrichis et complétés efficacement au moyen de nouvelles dispositions relatives au patrimoine culturel immatériel,

Considérant la nécessité de faire davantage prendre conscience, en particulier parmi les jeunes générations, de l'importance du patrimoine culturel immatériel et de sa sauvegarde,

Considérant que la communauté internationale devrait contribuer avec les Etats parties à la présente Convention à la sauvegarde de ce patrimoine dans un esprit de coopération et d'entraide,

Rappelant les programmes de l'UNESCO relatifs au patrimoine culturel immatériel, notamment la Proclamation des chefs-d'oeuvre du patrimoine oral et immatériel de l'humanité,

Considérant le rôle inestimable du patrimoine culturel immatériel comme facteur de rapprochement, d'échange et de compréhension entre les êtres humains,

Adopte, le dix-sept octobre 2003, la présente Convention.

I. Dispositions générales

Article premier : Buts de la Convention

Les buts de la présente Convention sont :

- (a) la sauvegarde du patrimoine culturel immatériel ;
- (b) le respect du patrimoine culturel immatériel des communautés, des groupes et des individus concernés ;
- (c) la sensibilisation aux niveaux local, national et international à l'importance du patrimoine culturel immatériel et de son appréciation mutuelle ;
- (d) la coopération et l'assistance internationales.

Article 2 : Définitions

Aux fins de la présente Convention,

1. On entend par "patrimoine culturel immatériel" les pratiques, représentations, expressions, connaissances et savoir-faire - ainsi que les instruments, objets, artefacts et espaces culturels qui leur sont associés - que les communautés, les groupes et, le cas échéant, les individus reconnaissent comme faisant partie de leur patrimoine culturel. Ce patrimoine culturel immatériel, transmis de génération en génération, est recréé en permanence par les communautés et groupes en fonction de leur milieu, de leur interaction avec la nature et de leur histoire, et leur procure un sentiment d'identité et de continuité, contribuant ainsi à promouvoir le respect de la diversité culturelle et la créativité humaine. Aux fins de la présente Convention, seul sera pris en considération le patrimoine culturel immatériel conforme aux instruments internationaux existants relatifs aux droits de l'homme, ainsi qu'à l'exigence du respect mutuel entre communautés, groupes et individus, et d'un développement durable.
2. Le "patrimoine culturel immatériel", tel qu'il est défini au paragraphe 1 ci-dessus, se manifeste notamment dans les domaines suivants :
 - (a) les traditions et expressions orales, y compris la langue comme vecteur du patrimoine culturel immatériel ;
 - (b) les arts du spectacle ;
 - (c) les pratiques sociales, rituels et événements festifs ;
 - (d) les connaissances et pratiques concernant la nature et l'univers ;

- (e) les savoir-faire liés à l'artisanat traditionnel.
- 3. On entend par "sauvegarde" les mesures visant à assurer la viabilité du patrimoine culturel immatériel, y compris l'identification, la documentation, la recherche, la préservation, la protection, la promotion, la mise en valeur, la transmission, essentiellement par l'éducation formelle et non formelle, ainsi que la revitalisation des différents aspects de ce patrimoine.
- 4. On entend par "Etats parties" les Etats qui sont liés par la présente Convention et entre lesquels celle-ci est en vigueur.
- 5. La présente Convention s'applique *mutatis mutandis* aux territoires visés à l'article 33 qui en deviennent parties, conformément aux conditions précisées dans cet article. Dans cette mesure, l'expression "Etats parties" s'entend également de ces territoires.

Article 3 : Relation avec d'autres instruments internationaux

Rien dans la présente Convention ne peut être interprété comme :

- (a) altérant le statut ou diminuant le niveau de protection des biens déclarés du patrimoine mondial dans le cadre de la Convention pour la protection du patrimoine mondial, culturel et naturel de 1972, auxquels un élément du patrimoine culturel immatériel est directement associé ; ou
- (b) affectant les droits et obligations des Etats parties découlant de tout instrument international relatif aux droits de la propriété intellectuelle ou à l'usage des ressources biologiques et écologiques auquel ils sont parties.

II. Organes de la Convention

Article 4 : Assemblée générale des Etats parties

- 1. Il est établi une Assemblée générale des Etats parties, ci-après dénommée "l'Assemblée générale". L'Assemblée générale est l'organe souverain de la présente Convention.
- 2. L'Assemblée générale se réunit en session ordinaire tous les deux ans. Elle peut se réunir en session extraordinaire si elle en décide ainsi ou si demande lui en est adressée par le Comité intergouvernemental de sauvegarde du patrimoine culturel immatériel ou par au moins un tiers des Etats parties.
- 3. L'Assemblée générale adopte son règlement intérieur.

Article 5 : Comité intergouvernemental de sauvegarde du patrimoine culturel immatériel

- 1. Il est institué auprès de l'UNESCO un Comité intergouvernemental de sauvegarde du patrimoine culturel immatériel, ci-après dénommé "le Comité". Il est composé de représentants de 18 Etats parties, élus par les Etats parties réunis en Assemblée générale dès que la présente Convention entrera en vigueur conformément à l'article 34.
- 2. Le nombre des Etats membres du Comité sera porté à 24 dès lors que le nombre d'Etats parties à la Convention atteindra 50.

Article 6 : Election et mandat des Etats membres du Comité

1. L'élection des Etats membres du Comité doit répondre aux principes de répartition géographique et de rotation équitables.
2. Les Etats membres du Comité sont élus pour un mandat de quatre ans par les Etats parties à la Convention réunis en Assemblée générale.
3. Toutefois, le mandat de la moitié des Etats membres du Comité élus lors de la première élection est limité à deux ans. Ces Etats sont désignés par un tirage au sort lors de cette première élection.
4. Tous les deux ans, l'Assemblée générale procède au renouvellement de la moitié des Etats membres du Comité.
5. Elle élit également autant d'Etats membres du Comité que nécessaire pour pourvoir les postes vacants.
6. Un Etat membre du Comité ne peut être élu pour deux mandats consécutifs.
7. Les Etats membres du Comité choisissent pour les représenter des personnes qualifiées dans les divers domaines du patrimoine culturel immatériel.

Article 7 : Fonctions du Comité

Sans préjudice des autres attributions qui lui sont conférées par la présente Convention, les fonctions du Comité sont les suivantes :

- (a) promouvoir les objectifs de la Convention, encourager et assurer le suivi de sa mise en oeuvre ;
- (b) donner des conseils sur les meilleures pratiques et formuler des recommandations sur les mesures en faveur de la sauvegarde du patrimoine culturel immatériel ;
- (c) préparer et soumettre à l'approbation de l'Assemblée générale un projet d'utilisation des ressources du Fonds, conformément à l'article 25 ;
- (d) s'efforcer de trouver les moyens d'augmenter ses ressources et prendre les mesures requises à cette fin, conformément à l'article 25 ;
- (e) préparer et soumettre à l'approbation de l'Assemblée générale des directives opérationnelles pour la mise en oeuvre de la Convention ;
- (f) examiner, conformément à l'article 29, les rapports des Etats parties, et en faire un résumé à l'intention de l'Assemblée générale ;
- (g) examiner les demandes présentées par les Etats parties et décider, en conformité avec les critères objectifs de sélection établis par lui et approuvés par l'Assemblée générale :
 - (i) des inscriptions sur les listes et des propositions mentionnées aux articles 16, 17 et 18 ;
 - (ii) de l'octroi de l'assistance internationale conformément à l'article 22.

Article 8 : Méthodes de travail du Comité

1. Le Comité est responsable devant l'Assemblée générale. Il lui rend compte de toutes ses activités et décisions.
2. Le Comité adopte son règlement intérieur à la majorité des deux tiers de ses membres.
3. Le Comité peut créer temporairement les organes consultatifs *ad hoc* qu'il estime nécessaires à l'exécution de sa tâche.
4. Le Comité peut inviter à ses réunions tout organisme public ou privé, ainsi que toute personne physique, possédant des compétences avérées dans les différents domaines du patrimoine culturel immatériel, pour les consulter sur toute question particulière.

Article 9 : Accréditation des organisations consultatives

1. Le Comité propose à l'Assemblée générale l'accréditation d'organisations non gouvernementales possédant des compétences avérées dans le domaine du patrimoine culturel immatériel. Ces organisations auront des fonctions consultatives auprès du Comité.
2. Le Comité propose également à l'Assemblée générale les critères et modalités de cette accréditation.

Article 10 : Le Secrétariat

1. Le Comité est assisté par le Secrétariat de l'UNESCO.
2. Le Secrétariat prépare la documentation de l'Assemblée générale et du Comité, ainsi que le projet d'ordre du jour de leurs réunions et assure l'exécution de leurs décisions.

III. Sauvegarde du patrimoine culturel immatériel à l'échelle nationale

Article 11 : Rôle des Etats parties

Il appartient à chaque Etat partie :

- (a) de prendre les mesures nécessaires pour assurer la sauvegarde du patrimoine culturel immatériel présent sur son territoire ;
- (b) parmi les mesures de sauvegarde visées à l'article 2, paragraphe 3, d'identifier et de définir les différents éléments du patrimoine culturel immatériel présents sur son territoire, avec la participation des communautés, des groupes et des organisations non gouvernementales pertinentes.

Article 12 : Inventaires

1. Pour assurer l'identification en vue de la sauvegarde, chaque Etat partie dresse, de façon adaptée à sa situation, un ou plusieurs inventaires du patrimoine culturel immatériel présent sur son territoire. Ces inventaires font l'objet d'une mise à jour régulière.
2. Chaque Etat partie, lorsqu'il présente périodiquement son rapport au Comité, conformément à l'article 29, fournit des informations pertinentes concernant ces inventaires.

Article 13 : *Autres mesures de sauvegarde*

En vue d'assurer la sauvegarde, le développement et la mise en valeur du patrimoine culturel immatériel présent sur son territoire, chaque Etat partie s'efforce :

- (a) d'adopter une politique générale visant à mettre en valeur la fonction du patrimoine culturel immatériel dans la société et à intégrer la sauvegarde de ce patrimoine dans des programmes de planification ;
- (b) de désigner ou d'établir un ou plusieurs organismes compétents pour la sauvegarde du patrimoine culturel immatériel présent sur son territoire ;
- (c) d'encourager des études scientifiques, techniques et artistiques ainsi que des méthodologies de recherche pour une sauvegarde efficace du patrimoine culturel immatériel, en particulier du patrimoine culturel immatériel en danger ;
- (d) d'adopter les mesures juridiques, techniques, administratives et financières appropriées visant à :
 - (i) favoriser la création ou le renforcement d'institutions de formation à la gestion du patrimoine culturel immatériel ainsi que la transmission de ce patrimoine à travers les forums et espaces destinés à sa représentation et à son expression ;
 - (ii) garantir l'accès au patrimoine culturel immatériel tout en respectant les pratiques coutumières qui régissent l'accès à des aspects spécifiques de ce patrimoine ;
 - (iii) établir des institutions de documentation sur le patrimoine culturel immatériel et à en faciliter l'accès.

Article 14 : *Education, sensibilisation et renforcement des capacités*

Chaque Etat partie s'efforce, par tous moyens appropriés :

- (a) d'assurer la reconnaissance, le respect et la mise en valeur du patrimoine culturel immatériel dans la société, en particulier grâce à :
 - (i) des programmes éducatifs, de sensibilisation et de diffusion d'informations à l'intention du public, notamment des jeunes ;
 - (ii) des programmes éducatifs et de formation spécifiques au sein des communautés et des groupes concernés ;
 - (iii) des activités de renforcement des capacités en matière de sauvegarde du patrimoine culturel immatériel et en particulier de gestion et de recherche scientifique ; et
 - (iv) des moyens non formels de transmission des savoirs ;
- (b) de maintenir le public informé des menaces qui pèsent sur ce patrimoine ainsi que des activités menées en application de la présente Convention ;

- (c) de promouvoir l'éducation à la protection des espaces naturels et des lieux de mémoire dont l'existence est nécessaire à l'expression du patrimoine culturel immatériel.

Article 15 : *Participation des communautés, groupes et individus*

Dans le cadre de ses activités de sauvegarde du patrimoine culturel immatériel, chaque Etat partie s'efforce d'assurer la plus large participation possible des communautés, des groupes et, le cas échéant, des individus qui créent, entretiennent et transmettent ce patrimoine, et de les impliquer activement dans sa gestion.

IV. Sauvegarde du patrimoine culturel immatériel à l'échelle internationale

Article 16 : *Liste représentative du patrimoine culturel immatériel de l'humanité*

1. Pour assurer une meilleure visibilité du patrimoine culturel immatériel, faire prendre davantage conscience de son importance et favoriser le dialogue dans le respect de la diversité culturelle, le Comité, sur proposition des Etats parties concernés, établit, tient à jour et publie une liste représentative du patrimoine culturel immatériel de l'humanité.
2. Le Comité élabore et soumet à l'approbation de l'Assemblée générale les critères présidant à l'établissement, à la mise à jour et à la publication de cette liste représentative.

Article 17 : *Liste du patrimoine culturel immatériel nécessitant une sauvegarde urgente*

1. En vue de prendre les mesures de sauvegarde appropriées, le Comité établit, tient à jour et publie une liste du patrimoine culturel immatériel nécessitant une sauvegarde urgente, et inscrit ce patrimoine sur la Liste à la demande de l'Etat partie concerné.
2. Le Comité élabore et soumet à l'approbation de l'Assemblée générale les critères présidant à l'établissement, à la mise à jour et à la publication de cette liste.
3. Dans des cas d'extrême urgence - dont les critères objectifs sont approuvés par l'Assemblée générale sur proposition du Comité - celui-ci peut inscrire un élément du patrimoine concerné sur la Liste mentionnée au paragraphe 1 en consultation avec l'Etat partie concerné.

Article 18 : *Programmes, projets et activités de sauvegarde du patrimoine culturel immatériel*

1. Sur la base des propositions présentées par les Etats parties, et conformément aux critères qu'il définit et qui sont approuvés par l'Assemblée générale, le Comité sélectionne périodiquement et fait la promotion des programmes, projets et activités de caractère national, sous-régional ou régional de sauvegarde du patrimoine qu'il estime refléter le mieux les principes et objectifs de la présente Convention, en tenant compte des besoins particuliers des pays en développement.
2. A cette fin, il reçoit, examine et approuve les demandes d'assistance internationale formulées par les Etats parties pour l'élaboration de ces propositions.
3. Le Comité accompagne la mise en oeuvre desdits programmes, projets et activités par la diffusion des meilleures pratiques selon les modalités qu'il aura déterminées.

V. **Coopération et assistance internationales**

Article 19 : *Coopération*

1. Aux fins de la présente Convention, la coopération internationale comprend en particulier l'échange d'informations et d'expériences, des initiatives communes ainsi que la mise en place d'un mécanisme d'assistance aux Etats parties dans leurs efforts pour sauvegarder le patrimoine culturel immatériel.
2. Sans préjudice des dispositions de leur législation nationale et de leurs droit et pratiques coutumiers, les Etats parties reconnaissent que la sauvegarde du patrimoine culturel immatériel est dans l'intérêt général de l'humanité et s'engagent, à cette fin, à coopérer aux niveaux bilatéral, sous-régional, régional et international.

Article 20 : *Objectifs de l'assistance internationale*

L'assistance internationale peut être accordée pour les objectifs suivants :

- (a) la sauvegarde du patrimoine inscrit sur la Liste du patrimoine culturel immatériel nécessitant une sauvegarde urgente ;
- (b) la préparation d'inventaires au sens des articles 11 et 12 ;
- (c) l'appui à des programmes, projets et activités conduits aux niveaux national, sous-régional et régional, visant à la sauvegarde du patrimoine culturel immatériel ;
- (d) tout autre objectif que le Comité jugerait nécessaire.

Article 21 : *Formes de l'assistance internationale*

L'assistance accordée par le Comité à un Etat partie est réglementée par les directives opérationnelles prévues à l'article 7 et par l'accord visé à l'article 24, et peut prendre les formes suivantes :

- (a) des études concernant les différents aspects de la sauvegarde ;
- (b) la mise à disposition d'experts et de praticiens ;
- (c) la formation de tous personnels nécessaires ;
- (d) l'élaboration de mesures normatives ou autres ;
- (e) la création et l'exploitation d'infrastructures ;
- (f) la fourniture d'équipement et de savoir-faire ;
- (g) d'autres formes d'assistance financière et technique y compris, le cas échéant, l'octroi de prêts à faible intérêt et de dons.

Article 22 : *Conditions de l'assistance internationale*

1. Le Comité établit la procédure d'examen des demandes d'assistance internationale et précise les éléments de la demande tels que les mesures envisagées, les interventions nécessaires et l'évaluation de leur coût.

2. En cas d'urgence, la demande d'assistance doit être examinée en priorité par le Comité.
3. Afin de prendre une décision, le Comité procède aux études et consultations qu'il juge nécessaires.

Article 23 : Demandes d'assistance internationale

1. Chaque Etat partie peut présenter au Comité une demande d'assistance internationale pour la sauvegarde du patrimoine culturel immatériel présent sur son territoire.
2. Une telle demande peut aussi être présentée conjointement par deux ou plusieurs Etats parties.
3. La demande doit comporter les éléments d'information prévus à l'article 22, paragraphe 1, et les documents nécessaires.

Article 24 : Rôle des Etats parties bénéficiaires

1. En conformité avec les dispositions de la présente Convention, l'assistance internationale attribuée est régie par un accord entre l'Etat partie bénéficiaire et le Comité.
2. En règle générale, l'Etat partie bénéficiaire doit participer, dans la mesure de ses moyens, au coût des mesures de sauvegarde pour lesquelles une assistance internationale est fournie.
3. L'Etat partie bénéficiaire remet au Comité un rapport sur l'utilisation de l'assistance accordée en faveur de la sauvegarde du patrimoine culturel immatériel.

VI. Fonds du patrimoine culturel immatériel

Article 25 : Nature et ressources du Fonds

1. Il est créé un "Fonds pour la sauvegarde du patrimoine culturel immatériel", ci-après dénommé "le Fonds".
2. Le Fonds est constitué en fonds-en-dépôt conformément aux dispositions du Règlement financier de l'UNESCO.
3. Les ressources du Fonds sont constituées par :
 - (a) les contributions des Etats parties ;
 - (b) les fonds alloués à cette fin par la Conférence générale de l'UNESCO ;
 - (c) les versements, dons ou legs que pourront faire :
 - (i) d'autres Etats ;
 - (ii) les organisations et programmes du système des Nations Unies, notamment le Programme des Nations Unies pour le développement, ainsi que d'autres organisations internationales ;
 - (iii) des organismes publics ou privés ou des personnes privées ;

- (d) tout intérêt dû sur les ressources du Fonds ;
 - (e) le produit des collectes et les recettes des manifestations organisées au profit du Fonds ;
 - (f) toutes autres ressources autorisées par le règlement du Fonds que le Comité élabore.
4. L'utilisation des ressources par le Comité est décidée sur la base des orientations de l'Assemblée générale.
 5. Le Comité peut accepter des contributions et autres formes d'assistance fournies à des fins générales ou spécifiques se rapportant à des projets déterminés, pourvu que ces projets soient approuvés par le Comité.
 6. Les contributions au Fonds ne peuvent être assorties d'aucune condition politique, économique ou autre qui soit incompatible avec les objectifs recherchés par la présente Convention.

Article 26 : Contributions des Etats parties au Fonds

1. Sans préjudice de toute contribution volontaire supplémentaire, les Etats parties à la présente Convention s'engagent à verser au Fonds, au moins tous les deux ans, une contribution dont le montant, calculé selon un pourcentage uniforme applicable à tous les Etats, sera décidé par l'Assemblée générale. Cette décision de l'Assemblée générale sera prise à la majorité des Etats parties présents et votants qui n'ont pas fait la déclaration visée au paragraphe 2 du présent article. En aucun cas, cette contribution ne pourra dépasser 1 % de la contribution de l'Etat partie au budget ordinaire de l'UNESCO.
2. Toutefois, tout Etat visé à l'article 32 ou à l'article 33 de la présente Convention peut, au moment du dépôt de ses instruments de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, déclarer qu'il ne sera pas lié par les dispositions du paragraphe 1 du présent article.
3. Un Etat partie à la présente Convention ayant fait la déclaration visée au paragraphe 2 du présent article s'efforcera de retirer ladite déclaration moyennant notification au Directeur général de l'UNESCO. Toutefois, le retrait de la déclaration n'aura d'effet sur la contribution due par cet Etat qu'à partir de la date d'ouverture de la session suivante de l'Assemblée générale.
4. Afin que le Comité soit en mesure de prévoir ses opérations d'une manière efficace, les contributions des Etats parties à la présente Convention qui ont fait la déclaration visée au paragraphe 2 du présent article, doivent être versées sur une base régulière, au moins tous les deux ans, et devraient se rapprocher le plus possible des contributions qu'ils auraient dû verser s'ils avaient été liés par les dispositions du paragraphe 1 du présent article.
5. Tout Etat partie à la présente Convention, en retard dans le paiement de sa contribution obligatoire ou volontaire au titre de l'année en cours et de l'année civile qui l'a immédiatement précédée, n'est pas éligible au Comité, cette disposition ne s'appliquant pas lors de la première élection. Le mandat d'un tel Etat qui est déjà membre du Comité prendra fin au moment de toute élection prévue à l'article 6 de la présente Convention.

Article 27 : Contributions volontaires supplémentaires au Fonds

Les Etats parties désireux de verser des contributions volontaires en sus de celles prévues à l'article 26 en informent le Comité aussitôt que possible afin de lui permettre de planifier ses activités en conséquence.

Article 28 : Campagnes internationales de collecte de fonds

Les Etats parties prêtent, dans la mesure du possible, leur concours aux campagnes internationales de collecte organisées au profit du Fonds sous les auspices de l'UNESCO.

VII. Rapports

Article 29 : Rapports des Etats parties

Les Etats parties présentent au Comité, dans les formes et selon la périodicité prescrites par ce dernier, des rapports sur les dispositions législatives, réglementaires ou autres prises pour la mise en œuvre de la présente Convention.

Article 30 : Rapports du Comité

1. Sur la base de ses activités et des rapports des Etats parties mentionnés à l'article 29, le Comité soumet un rapport à chaque session de l'Assemblée générale.
2. Ce rapport est porté à la connaissance de la Conférence générale de l'UNESCO.

VIII. Clause transitoire

Article 31 : Relation avec la Proclamation des chefs-d'oeuvre du patrimoine oral et immatériel de l'humanité

1. Le Comité intègre dans la Liste représentative du patrimoine culturel immatériel de l'humanité les éléments proclamés "Chefs-d'oeuvre du patrimoine oral et immatériel de l'humanité" avant l'entrée en vigueur de la présente Convention.
2. L'intégration de ces éléments dans la Liste représentative du patrimoine culturel immatériel de l'humanité ne préjuge en rien des critères arrêtés conformément à l'article 16, paragraphe 2, pour les inscriptions à venir.
3. Aucune autre Proclamation ne sera faite après l'entrée en vigueur de la présente Convention.

IX. Dispositions finales

Article 32 : Ratification, acceptation ou approbation

1. La présente Convention est soumise à la ratification, l'acceptation ou l'approbation des Etats membres de l'UNESCO, conformément à leurs procédures constitutionnelles respectives.
2. Les instruments de ratification, d'acceptation ou d'approbation sont déposés auprès du Directeur général de l'UNESCO.

Article 33 : Adhésion

1. La présente Convention est ouverte à l'adhésion de tout Etat non membre de l'UNESCO invité à y adhérer par la Conférence générale de l'Organisation.
2. La présente Convention est également ouverte à l'adhésion des territoires qui jouissent d'une complète autonomie interne, reconnue comme telle par l'Organisation des Nations Unies, mais qui n'ont pas accédé à la pleine indépendance conformément à la résolution 1514 (XV) de l'Assemblée générale et qui ont compétence pour les matières dont traite la présente Convention, y compris la compétence reconnue pour conclure des traités sur ces matières.
3. L'instrument d'adhésion sera déposé auprès du Directeur général de l'UNESCO.

Article 34 : Entrée en vigueur

La présente Convention entrera en vigueur trois mois après la date du dépôt du trentième instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, mais uniquement à l'égard des Etats qui auront déposé leurs instruments respectifs de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion à cette date ou antérieurement. Elle entrera en vigueur pour tout autre Etat partie trois mois après le dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion.

Article 35 : Régimes constitutionnels fédératifs ou non unitaires

Les dispositions ci-après s'appliquent aux Etats parties ayant un régime constitutionnel fédératif ou non unitaire :

- (a) en ce qui concerne les dispositions de la présente Convention dont l'application relève de la compétence du pouvoir législatif fédéral ou central, les obligations du gouvernement fédéral ou central seront les mêmes que celles des Etats parties qui ne sont pas des Etats fédératifs ;
- (b) en ce qui concerne les dispositions de la présente Convention dont l'application relève de la compétence de chacun des Etats, pays, provinces ou cantons constituants, qui ne sont pas en vertu du régime constitutionnel de la fédération tenus de prendre des mesures législatives, le gouvernement fédéral portera, avec son avis favorable, lesdites dispositions à la connaissance des autorités compétentes des Etats, pays, provinces ou cantons pour adoption.

Article 36 : Dénonciation

1. Chacun des Etats parties a la faculté de dénoncer la présente Convention.
2. La dénonciation est notifiée par un instrument écrit déposé auprès du Directeur général de l'UNESCO.
3. La dénonciation prend effet douze mois après réception de l'instrument de dénonciation. Elle ne modifie en rien les obligations financières dont l'Etat partie dénonciateur est tenu de s'acquitter jusqu'à la date à laquelle le retrait prend effet.

Article 37 : Fonctions du dépositaire

Le Directeur général de l'UNESCO, en sa qualité de dépositaire de la présente Convention, informe les Etats membres de l'Organisation, les Etats non membres visés à l'article 33, ainsi que l'Organisation des Nations Unies, du dépôt de tous les instruments de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion mentionnés aux articles 32 et 33, de même que des dénonciations prévues à l'article 36.

Article 38 : Amendements

1. Tout Etat partie peut, par voie de communication écrite adressée au Directeur général, proposer des amendements à la présente Convention. Le Directeur général transmet cette communication à tous les Etats parties. Si, dans les six mois qui suivent la date de transmission de la communication, la moitié au moins des Etat parties donne une réponse favorable à cette demande, le Directeur général présente cette proposition à la prochaine session de l'Assemblée générale pour discussion et éventuelle adoption.
2. Les amendements sont adoptés à la majorité des deux tiers des Etats parties présents et votants.
3. Les amendements à la présente Convention, une fois adoptés, sont soumis aux Etats parties pour ratification, acceptation, approbation ou adhésion.
4. Pour les Etats parties qui les ont ratifiés, acceptés, approuvés ou y ont adhéré, les amendements à la présente Convention entrent en vigueur trois mois après le dépôt des instruments visés au paragraphe 3 du présent article par les deux tiers des Etat parties. Par la suite, pour chaque Etat partie qui ratifie, accepte, approuve un amendement ou y adhère, cet amendement entre en vigueur trois mois après la date de dépôt par l'Etat partie de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion.
5. La procédure établie aux paragraphes 3 et 4 ne s'applique pas aux amendements apportés à l'article 5 relatif au nombre des Etats membres du Comité. Ces amendements entrent en vigueur au moment de leur adoption.
6. Un Etat qui devient partie à la présente Convention après l'entrée en vigueur d'amendements conformément au paragraphe 4 du présent article est, faute d'avoir exprimé une intention différente, considéré comme étant :
 - (a) partie à la présente Convention ainsi amendée ; et
 - (b) partie à la présente Convention non amendée à l'égard de tout Etat partie qui n'est pas lié par ces amendements.

Article 39 : Textes faisant foi

La présente Convention est établie en anglais, en arabe, en chinois, en espagnol, en français et en russe, les six textes faisant également foi.

Article 40 : Enregistrement

Conformément à l'article 102 de la Charte des Nations Unies, la présente Convention sera enregistrée au Secrétariat de l'Organisation des Nations Unies à la requête du Directeur général de l'UNESCO.